

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2021 року, протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2021 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ТРУДОВЕ ПРАВО»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота**

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИКИ:

Професорка кафедри трудового, земельного та господарського права, кандидатка юридичних наук, доцентка

27 серпня 2021 року

_____ Надія ЧУДИК-БІЛОУСОВА

Доцентка кафедри трудового, земельного та господарського права, кандидатка юридичних наук, доцентка

27 серпня 2021 року

_____ Людмила ТАРАНЕНКО

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри трудового, земельного та господарського права

28 серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор

28 серпня 2021 року

_____ Іван КОСТЯШКІН

Декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент

28 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету

28 серпня 2021 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка

28 серпня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,45 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	2
2.	Заплановані результати навчання	–	3
3.	Програма навчальної дисципліни	–	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	7
	4.2. Аудиторні заняття	–	7
	4.3. Самостійна робота студентів	–	8
5.	Методи навчання та контролю	–	8
6.	Схема нарахування балів	–	8
7.	Рекомендована література	–	9
	7.1. Основна література	–	9
	7.2. Допоміжна література	–	10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	10

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	23	Соціальна робота
2.	Код і назва спеціальності	–	232	Соціальне забезпечення
3.	Назва спеціалізації	–	-	
4.	Назва дисципліни	–		Трудове право
5.	Тип дисципліни	–		обов'язкова
6.	Код дисципліни	–		ОДПП 1.2.6.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–		перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–		бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	2	
10.	Семестр	–	4	
11.	Обсяг вивчення дисципліни:			
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	4,5/135	
	2) денна форма навчання:			
	аудиторні заняття (годин)	–	62	
	% від загального обсягу	–	46	
	лекції (годин)	–	30	
	% від обсягу аудиторних годин	–	48	
	семінарські заняття (годин)	–	32	
	% від обсягу аудиторних годин	–	52	
	самостійна робота (годин)	–	73	
	% від загального обсягу	–	54	
	тижневих годин:			
	аудиторних занять	–	4,4	
	самостійної роботи	–	5,2	
12.	Форма семестрового контролю	–		екзамен
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:			
	1) попередні дисципліни	–		ОДПП 1.2.1. Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень ОДПП 1.2.2. Система соціального забезпечення ОДПП 1.2.3 Соціальна робота ОДПП 1.2.5. Право соціального забезпечення

2) супутні дисципліни	ОДПП 1.2.7. Соціальне консультування та інспектування
3) наступні дисципліни	– ОДПП 1.2.14. Економіка праці та соціально-трудова відносини ОДПП 1.2.15. Пенсійне забезпечення ВД 2.1.25 Основи охорони праці ВД 2.1.26 Розслідування і облік нещасних випадків і професійних захворювань ВД 2.1.33 Соціологія праці та зайнятості
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Трудове право» забезпечує компетентності та програмні результати навчання, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр соціального забезпечення»:

ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Навчальна дисципліна «Трудове право» сприяє формуванню таких спеціальних компетентностей відповідно до ОПП «Бакалавр соціального забезпечення»:

СК 02. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 04. Здатність використовувати механізми призначення виплат та надання соціальних послуг та застосування засобів контролю в системі соціального забезпечення населення.

СК 06. Здатність планувати та звітувати в системі соціального забезпечення, у тому числі шляхом застосування сучасних інформаційних систем та програмного забезпечення для отримання й обробки даних у сфері соціального забезпечення.

СК 07. Здатність застосовувати методики індивідуального обрахунку адресної соціальної допомоги, методики індивідуального обрахунку призначеної субсидії, соціальної допомоги соціально незахищеним та малозахищеним категоріям, допомоги по безробіттю, допомоги з тимчасової втрати працездатності та складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 11. Здатність оцінювати якість соціальних послуг.

СК 12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

СК 16. Здатність визначати соціальні ризики та підбирати організаційні, економічні та правові механізми для їхнього подолання та/або мінімізації, надавати консультації та висновки щодо можливостей призначення та отримання окремих видів соціального забезпечення.

Навчальна дисципліна «Трудове право» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених ОПП «Бакалавр соціального забезпечення»:

ПР 03. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.

ПР 04. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.

ПР 06. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального забезпечення, здійснювати комплексний аналіз та оцінку ситуацій з урахуванням економічних, соціальних та юридичних факторів.

ПР 07. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.

ПР 08. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.

ПР 10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення, досліджувати ситуації, факти, та проблеми соціального забезпечення з метою пояснення, прогнозування та реагування на існуючі проблеми у сфері соціального забезпечення.

ПР 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

ПР 12. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>
<i>1. Знання</i> <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) визначати законодавство, що регулює трудові відносини у сфері соціального забезпечення;
1.2) характеризувати поняття та особливості регулювання трудових відносин з працівниками та державними службовцями;
1.3) характеризувати особливості регулювання трудових правовідносин для окремих категорій працівників соціальної сфери;
1.4) визначати порядок збереження матеріальних цінностей.
<i>2. Розуміння</i> <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть регулювання відносин у сфері праці, зокрема і в державних установах;
2.2) визначати специфіку укладення трудового договору з окремими категоріями працівників;
2.3) характеризувати особливості регулювання відносин у сфері внутрішнього розпорядку, зокрема в державних установах;
2.4) характеризувати порядок застосування заохочень за успіхи у праці до осіб, які працюють в соціальній сфері;
2.5) характеризувати порядок застосування заходів дисциплінарного впливу до працівників та державних службовців.
<i>3. Застосування знань</i> <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) аналізувати сучасні проблеми правового регулювання відносин у сфері праці;
3.3) аналізувати юридичні факти;
3.4) правильно застосовувати норми трудового права;
3.5) оформляти документи, які регулюють процес організації праці.
<i>4. Аналіз</i> <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати положення, викладені в нормативно-правових актах щодо організації праці в установах сфери соціального забезпечення;
4.2) аналізувати наслідки порушення порядку прийому на роботу;
4.3) аналізувати наслідки порушення правил внутрішнього трудового розпорядку;
4.4) аналізувати наслідки порушення порядку збереження матеріальних цінностей;
<i>5. Синтез</i> <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу застосування норм трудового права в державних установах;
5.2) встановлювати механізм здійснення права особи на працю в державних установах;
5.3) встановлювати механізм застосування норм права для забезпечення ефективного

регулювання трудових відносин в державних установах;
5.4) узагальнювати механізми укладення колективного договору;
5.5) узагальнювати механізми укладення трудового договору.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) узагальнювати правове значення централізованих засобів регулювання відносин у сфері праці;
6.2) узагальнювати правове значення локальних засобів регулювання відносин у сфері праці;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) оформляти документи щодо захисту порушеного права на працю;
7.2) розробляти схему застосування норми права при порушенні правил внутрішнього розпорядку в державних установах та порядку збереження матеріальних цінностей.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет, метод, система, функції трудового права

Трудове право як одна з провідних галузей права України. Предмет трудового права: трудові та суміжні відносини. Метод трудового права. Сфера дії норм трудового права. Система трудового права як галузі права та як науки. Система трудового законодавства. Функції трудового права. Принципи трудового права. Конституція України, як основне джерело трудового права. КЗпП України, загальна характеристика. Закони України як джерела трудового права. Підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють трудові відносини. Акти соціального партнерства: тарифні угоди, колективні договори, локальні нормативно – правові акти.

Тема 2. Трудовий договір. Порядок прийому на роботу

Поняття і значення трудового договору. Трудовий договір, як юридичний факт, що породжує трудові відносини. Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Поняття трудової функції та місце роботи за трудовим договором. Строк випробування при прийомі на роботу. Порядок прийняття на роботу. Особливості окремих видів трудових договорів: контракту, договір про тимчасові та сезонні роботи, трудового договору з фізичною особою. Правове регулювання суміщення професій (посад). Конкурс як підстава вступу на державну службу. Особливості працевлаштування державних службовців та прирівняних до них осіб.

Тема 3. Переведення працівників на іншу професію (посаду)

Поняття переведення та переміщення працівників на іншу роботу (посаду). Основний зміст трудової функції працівника. Суттєві умови праці. Класифікація переведення на іншу роботу (посаду). Види переведень на іншу тимчасову роботу (посаду). Зміна істотних умов праці.

Тема 4. Припинення трудового договору

Підстави припинення трудового договору, їх юридичне значення. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору. Оформлення та звільнення з роботи (посади) і проведення розрахунку. Відсторонення від роботи. Припинення трудових відносин з державними службовцями.

Тема 5. Правове регулювання робочого часу

Поняття та норми робочого часу. Види робочого дня (тижня). Правові ознаки нормального робочого дня. Скорочений і неповний робочий день. Ненормований і перервний робочий день. Облік робочого часу і його види. Правове регулювання надурочних робіт. Особливості регулювання робочого часу державних службовців.

Тема 6. Правове регулювання часу відпочинку

Поняття та види часу відпочинку. Перерви протягом робочого дня. Вихідні, святкові і неробочі дні. Поняття і види відпусток. Поняття та види щорічної відпустки (щорічна основа відпустка та щорічна додаткова відпустка). Порядок надання та оплата щорічних відпусток. Поняття, види та порядок надання соціальних відпусток. Творчі відпустки та відпустки у зв'язку з навчанням. Відпустки без збереження заробітної плати. Перенесення відпустки. Особливості надання відпусток державним службовцям.

Тема 7. Трудова дисципліна

Поняття трудової дисципліни та методи їх забезпечення. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Поняття, підстава та види дисциплінарної відповідальності. Значення дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Загальна дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарні стягнення та порядок їх накладення. Спеціальна дисциплінарна відповідальність. Застосування заходів дисциплінарного впливу до державних службовців та інших категорій.

Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин

Поняття та загальна характеристика матеріальної відповідальності. Поняття та функції матеріальної відповідальності працівників. Підстава та умови матеріальної відповідальності працівників. Види матеріальної відповідальності працівників: обмежена матеріальна відповідальність; повна матеріальна відповідальність. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність. Визначення розміру шкоди, заподіяної працівником, та порядок її покриття. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду заподіяну працівникові.

Тема 9. Оплата праці

Поняття заробітної плати. Структура заробітної плати. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці. Тарифна система. Системи оплати праці. Право працівника на оплату праці та його захист. Форми та строки виплати заробітної плати. Відрахування із заробітної плати. Гарантійні та компенсаційні витрати за трудовим договором. Особливості правового регулювання оплати праці керівників, спеціалістів, службовців.

Тема 10. Охорона праці

Охорона праці: поняття, державна політика, правове регулювання. Гарантії прав працівників на охорону праці. Організація охорони праці на виробництві. Державний нагляд та громадський контроль за охороною праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх та осіб зі зниженою працездатністю. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, пов'язаних з виробництвом.

Тема 11. Індивідуальні трудові спори

Поняття та причини виникнення індивідуальних трудових спорів. Органи, які розглядають індивідуальні трудові спори. Принципи розгляду індивідуальних трудових спорів. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів в КТС. Виконання рішень КТС. Розгляд індивідуальних трудових спорів в судах.

Тема 12. Колективний договір

Поняття і сторони колективного договору. Зміст колективного договору: зобов'язальні, нормативні, інформативні умови. Порядок прийняття і строки дії колективного договору. Вирішення розбіжностей при укладенні колективного договору. Контроль за виконанням і відповідальність сторін колективного договору.

Тема 13. Колективні трудові спори (конфлікти)

Поняття, предмет і сторони колективних трудових спорів. Розгляд колективного трудового спору примирною комісією. Посередник і його роль в розгляді колективного

трудового спору. Порядок утворення трудового арбітражу. Особливості реалізації працівниками права на страйк. Укладення угоди про вирішення колективного трудового спору (конфлікту) під час страйку. Участь Національної служби посередництва та примирення у вирішенні колективно трудових спорів.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СРС		
1.	Поняття, предмет, метод, система, функції трудового права	9	2	2			5
2.	Трудовий договір. Порядок прийому на роботу	13	4	4			5
3.	Переведення на іншу роботу (посаду)	9	2	2			5
4.	Припинення трудового договору	11	2	4			5
5.	Правове регулювання робочого часу	9	2	2			5
6.	Правове регулювання часу відпочинку	9	2	2			5
7.	Трудова дисципліна	10	3	2			5
8.	Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин	10	3	2			5
9.	Оплата праці	12	2	2			8
10.	Охорона праці	11	2	4			5
11.	Індивідуальні трудові спори	11	2	2			7
12.	Колективний договір	10	2	2			6
13.	Колективні трудові спори (конфлікти)	11	2	2			7
	Всього годин:	135	30	32			73

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 5.2.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 5.2.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до окремих тем.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 5.2.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 5.2.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекцій занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.
- складання окремих процесуальних документів.

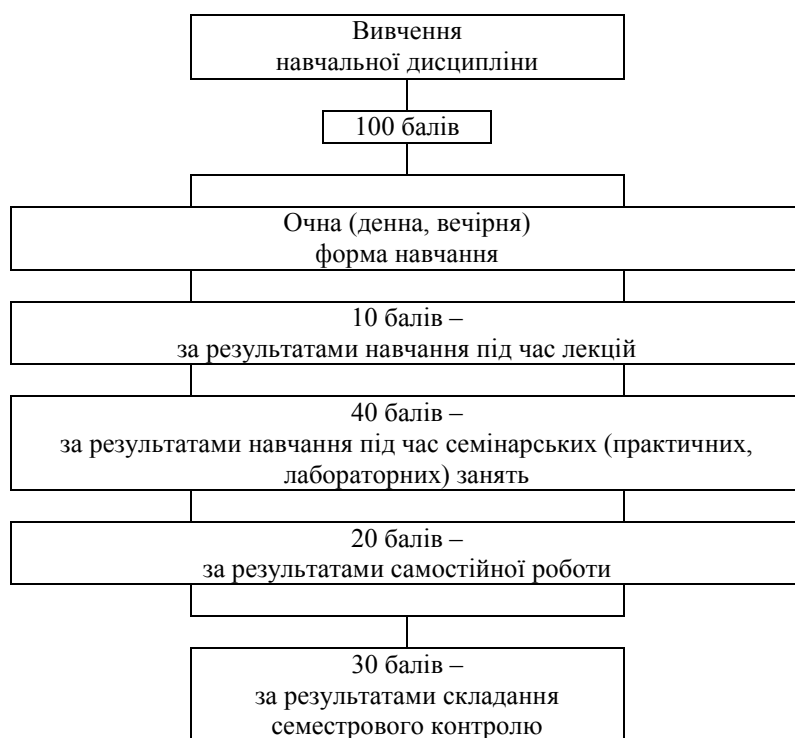
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) захист підготовленого звіту з ІНДЗ;
- 4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку з використанням письмових тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-УІІ. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
2. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. Ст. 4. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-УІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 4. Ст. 43. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
4. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 36. Ст. 361. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
5. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 227. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>.
6. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
7. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
8. Про соціальний діалог в Україні від 23.12.2010 р. № 2862-УІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 № 28. Ст. 255. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-ХІУ. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. Ст. 397. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
10. Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів: постанова Кабінету Міністрів України від 13.02.2013 р. № 115 *Офіційний вісник України*. 2013. № 16. Ст. 554. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2013-%D0%BF>.
11. Інструкція про порядок ведення трудових книжок на підприємствах, в установах, організаціях: наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерство соціального захисту населення України від 29.07.1993 р. № 58. *Урядовий кур'єр*. 1993. 14 жовтня. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93>.
12. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 245. *Зібрання постанов Уряду України*. 1993. № 9. Ст.184. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-93-%D0%BF>.
13. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 р. № 43, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 30.06.1993 р. № 76. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>.
14. Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у загальнодержавній власності: постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1993 р. № 203. *Зібрання постанов Уряду України*. 1993. № 3. Ст. 121. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203-93-%D0%BF>.
15. Список сезонних робіт і сезонних галузей: постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.1997 р. № 278. *Урядовий кур'єр*. 1997. № 60–61. Ст. 281. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278-97-%D0%BF>.
16. Умови, тривалість, порядок надання та оплати творчих відпусток: постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.1998 р. № 45. *Праця і зарплата*. 1998. №4. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45-98-%D0%BF>.

17. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>.

7.2. Допоміжні джерела

1. Альтернативні способи вирішення трудових спорів / За ред. У. Гелльманна, П. Пилипенка. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 172 с.
2. *Болотіна Н. Б.* Трудове право України: Підручник. 4-те вид., стер. К.: Вікар, 2006. 725 с.
3. *Дмитренко Ю. П.* Трудове право України: підруч. К.: Юрінком Інтер, 2009. 624 с.
4. *Долгих Н. П., Марущак В. П.* Трудове право : навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. 252 с.
5. *Журавель В.* Принципи та види колективних форм захисту трудових прав працівників. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 74–77.
6. *Ивановская А. Н., Чудык-Белоусова Н. И.* Роль Конституционного Суда Украины в защите трудовых прав граждан. *Трудовое и социальное право*. Минск, 2014. № 4 (12). С. 33–40.
7. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами судової практики: Науково-практичне видання / за ред. П. Д. Пилипенка. К. : Істина, 2010. 464 с.
8. *Мельник К.* До питання трудової правосуб'єктності працівників. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 1. С. 112-115.
9. *Мельничук Н. О.* Збалансування інтересів сторін трудових відносин як засада забезпечення договірної регулювання таких відносин з боку держави. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 4. С. 158-163.
10. *Чудик-Білоусова Н. І.* Правові засади вдосконалення процедури вирішення колективного трудового спору як конфлікту інтересів. *Університетські наукові записки*. 2016. № 1 (57). С. 141–153.
11. *Чудик-Білоусова Н. І., Івановська А. М.* Захист трудових та соціальних прав у практиці Конституційного Суду України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Університетські наукові записки*. 2014. № 2 (50). С. 245–258.
12. *Чудык-Белоусова Н. И., Ясинская-Казаченко А. В.* Трансформация процедур разрешения коллективных трудовых споров как способ защиты прав и законных интересов работников. *Вестник Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта*. 2020. № 6 (143). С. 98–107.
13. *Швец Н. М.* Право на страйк та умови його реалізації : монограф. Х.: Право, 2009. 223 с.
14. *Ясинок М. М., Запара С. І.* Система вирішення трудових спорів в Україні та шляхи її подальшого розвитку. *Правовий вісник УАБС*. 2013. № 1 (8). С. 72–76.
15. *Ясінська-Казаченко А. В., Чудик-Білоусова Н. І.* Індивідуально-психологічні аспекти примирно-посередницьких процедур вирішення трудових спорів. *Університетські наукові записки*. 2019. № 3 (71). С. 287–298.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.rada.gov.ua — Верховна Рада України.
2. www.president.gov.ua — Президент України.
3. www.kmu.gov.ua — Кабінет Міністрів України.
4. <http://www.msp.gov.ua> — Міністерство соціальної політики України.
5. <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/index> — Пенсійний фонд України.
6. <http://www.fse.gov.ua> — Фонд соціального страхування України.
7. <http://www.dcz.gov.ua> — Державна служба зайнятості.
8. <https://www.nspp.gov.ua> — Національна служба посередництва і примирення.
9. <https://dsp.gov.ua> — Державна служба України з питань праці.
10. www.nbu.gov.ua — Національна наукова бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
11. <http://univer.km.ua> — сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.